

Związek Rzemiosła Polskiego

ul. Miodowa 14, 00-246 Warszawa, tel. +48 22 50 44 200, fax. +48 22 50 44 220, www.zrp.pl, zrp@zrp.pl

NO-II-ASR/36/18

Warszawa, 23 sierpnia 2018 r.

Pan Maciej Kopeć

Podsekretarz Stanu

Ministerstwo Edukacji Narodowej

Szanowny Panie Ministrze

W nawiązaniu do pisma znak: DSKKZ-WSZSK.4060.16.2018.LB w sprawie zgłaszania uwag i propozycji do projektu dokumentu „Zintegrowana Strategia Umiejętności”, przekazujemy jak poniżej:

- 1) Dokument przyjmujemy generalnie pozytywnie – jako kontynuację i uzupełnienie działań przedstawionych do realizacji w *Perspektywie uczenia się przez całe życie* i innych dokumentach strategicznych, przy czym w niektórych aspektach przedkładamy propozycje zmian i uzupełnień;
- 2) Proponujemy uzupełnić pierwszą część (rozdziały 1-4, 6.4) Strategii o przypisy i źródła pozyskiwanych informacji. Z jednej strony ułatwi to odbiorcom dotarcie do pogłębionych wiadomości źródłowych, a z drugiej pozwoli uniknąć ewentualnych zarzutów o plagiat [na pierwsze 19 stron są tylko dwa przypisy, s.8 i 9];
- 3) W rozdziale 5. Uwarunkowania demograficzne, gospodarcze i społeczne a popyt i podaż umiejętności przedstawiono diagnozę tylko w odniesieniu do pierwszej części tematu – bez faktycznego odniesienia do popytu i podaży umiejętności (mowa jest jedynie o poziomie wykształcenia: wyższym, niskim i najniższym, s.22);
- 4) W rozdziale 6 (pkt 6.2 Oświata, s.30, 31) przedstawiono diagnozę dotyczącą stopy bezrobocia absolwentów szkół zawodowych, w tym zasadniczych szkół zawodowych na poziomie ponad 40% - bazując na wynikach Raportu NIK z 2016 roku – jednakże w komentarzu nie dodano, iż podstawą do wyliczeń są jedynie dane CKE i SIO, a więc nie uwzględniają one danych z izb rzemieślniczych (które wciąż nie mogą wprowadzać do SIO danych o przeprowadzanych egzaminach czeladniczych). Dane te nie rozróżniają też losów absolwentów systemu szkolnego odbywających naukę jako uczniowie ZSZ od młodocianych pracowników. Prosimy również o podanie źródła do informacji „niewielki odsetek uczniów szkół zawodowych podejmuje pracę w

wyuczonym zawodzie” (s. 31). W tej diagnozie brakuje informacji o systemie subwencji oświatowej, która de facto powoduje sytuację, w której dyrektorzy szkół chętniej decydują się na rekrutację uczniów w zawodach popularnych, gdzie łatwiej otworzyć klasę i zyskać większe środki. Krytyki nie wytrzymuje także stwierdzenie dotyczące SIO, że daje on możliwość bardziej precyzyjnego prognozowania zapotrzebowania na zawody, umiejętności i kwalifikacje w danych branżach, bowiem nie uwzględnia danych 65.000 młodocianych pracowników, którzy na zakończenie przygotowania zawodowego zdają egzamin czeladniczy (w tym nie uwzględnia około 2000 młodocianych pracowników nie będących uczniami). Kształcenie nauczycieli opisane na stronie 32 jest również bezkrytyczne, choć wymaga zmian – standardy kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela z 2012 roku odnoszą się do relacji mistrz-uczeń i przyuczenia do zawodu tylko w jednym z pięciu modułów i tylko w odniesieniu do kształcenia zawodowego, co pozbawia wiedzy na te tematy innych nauczycieli, którzy mają aspiracje do bycia doradcą zawodowym. W standardzie brak odniesienia do przygotowania zawodowego. Liczymy na zmiany w tym zakresie przy tworzeniu aktów wykonawczych do Konstytucji dla nauki (art. 9c ustawy). Proponujemy także przyrzeć się wynikom badań nad przygotowaniem nauczycieli ujętym w publikacji „O nową jakość edukacji nauczycieli” pod red. J. Madalińskiej-Michalak (Uniwersytet Warszawski, 2017), gdzie krytyce poddaje się m.in. treści kształcenia tej grupy zawodowej – jako nieprzystające do realiów.

Nieprawdą natomiast jest, że uczeń z zakładu rzemieślniczego będzie przystępował w części pisemnej do egzaminu przeprowadzanego przez okręgową komisję egzaminacyjną w szkole (s.34) – takich zapisów nie ma nawet w projekcie ustawy Prawo oświatowe (!). Poza tym pomijacie Państwo informację, iż egzaminy czeladnicze przed komisjami egzaminacyjnymi izb rzemieślniczych przeprowadzane są także w części ustnej. Przed publikacją Strategii niezbędne będzie, abyście Państwo odnieśli się do rzeczywiście obowiązujących lub przyjmowanych przepisów, a nie do niezwyfikowanych założeń. Celnie natomiast zdiagnozowano główny deficyt edukacji formalnej, jakim jest mały nacisk na kształtowanie umiejętności uczenia się (przez całe życie).

- 5) W zakresie informacji o tym, że w Polsce uczy się coraz więcej dzieci z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego prosimy o podanie danych statystycznych (w podziale na rodzaje szkół) i źródeł informacji.
- 6) Ad. Pkt 6.4 warto dodać, że Krajowy Fundusz Szkoleniowy jest wykorzystywany na niższym poziomie niż wynika to z zapotrzebowania zgłaszanego przez partnerów społecznych (s.39)
- 7) W punkcie 7.2. Zasoby umiejętności oczekujemy od autorów sprostowania i poprawy nieprawdziwych zapisów o braku dostępności informacji (w jednym miejscu/bazie) na temat „zdobywania i poziomu umiejętności poświadczanych przez cechy rzemiosł”. Oficjalnie informujemy o błędzie merytorycznym autorów, bowiem to nie cechy rzemiosł a izby rzemieślnicze potwierdzają kwalifikacje (egzamininy czeladnicze i mistrzowskie) lub umiejętności (zaświadczenia z egzaminów sprawdzających). Błędu takiego nie można wytłumaczyć bowiem wskazuje na brak elementarnej wiedzy na temat egzaminów przeprowadzanych w rzemiośle w oparciu o stosowne rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej. Poza tym, mamy tu do czynienia z kolejną próbą wprowadzenia odbiorcy w błąd (podobnie, jak przy „nowej” strukturze egzaminów zawodowych), gdyż ZRP przekazuje od wielu lat resortom kluczowym (MEN, MRPiPS, MPiT – wcześniej MEN, MPiPS oraz MG) dane dotyczące liczby egzaminów i wydawanych świadectw czeladniczych i dyplomów mistrzowskich w podziale na lata, zawody, izby rzemieślnicze i wraz z informacją, czy dana osoba przystąpiła do egzaminu z tzw. wolnego naboru (osoba dorosła), czy jako absolwent rzemieślniczego przygotowania zawodowego (!). Najnowszy raport pn. „Promocja kształcenia zawodowego przez pracodawców” przy okazji przekazujemy także na ręce Pana Ministra (choć było również kierowane do Pani Minister A. Zalewskiej). Uściślić jeszcze raz należy, że to nie z winy izb rzemieślniczych, a wskutek ciągłych problemów MEN z SIO, izby nie mogą wprowadzać danych dotyczących egzaminów do tego systemu informacyjnego. Prosimy o stosowną zmianę treści (s. 46).
- 8) W pkt 10 – w zakresie wdrażania i monitorowania Strategii nie przewidziano wprost roli dla reprezentatywnych partnerów społecznych, mowa jest tylko o wspieraniu resortów i Międzyresortowego Zespołu ds. LLL przez „przedstawicieli pracodawców i pracowników”, co może prowadzić do „fasadowych”, a nie faktycznych konsultacji (s.60). Prosimy o uwypuklenie roli partnerów społecznych reprezentowanych w RDS.

Ponadto w zakresie wskaźników monitorowania realizacji celów ZSU – w części dotyczącej rozwoju kształcenia zawodowego prosimy o wpisanie piątego wskaźnika o nazwie: „stopa bezrobocia absolwentów przygotowania zawodowego na tle pozostałych absolwentów szkół branżowych I stopnia (w systemie szkolnym) i techników” (s.64).

W związku z powyższym, zwracamy się z prośbą o dokonanie aktualizacji i korekt we wskazanych miejscach, dzięki czemu Zintegrowana Strategia Umiejętności faktycznie nabierze charakteru dokumentu obiektywnego, reprezentującego punkt widzenia różnych zainteresowanych stron.

Z poważaniem

Prezes Zarządu
Związku Rzemiosła Polskiego
Jan Gogolewski
Jan Gogolewski